Brosúra

Feminizáló hormonok

Kitölthető útmutató, hogy tudatos döntést hozhass a hormonterápiáddal és a céljaiddal kapcsolatosan

Gender Útikalauz

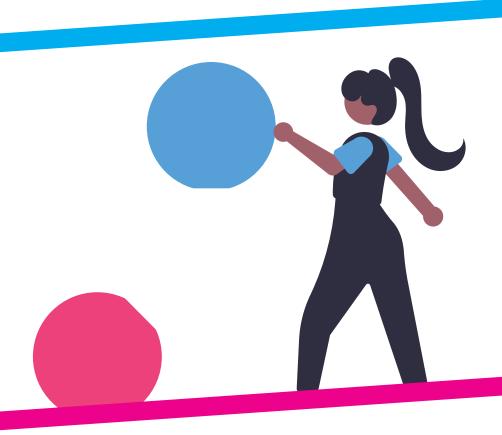
genderutikalauz.hu

Montefiori Adéna Auróra • CC BY-SA Eredeti dokumentum: http://transestrie.org

Ez az útmutató nem helyettesítheti egy orvos véleményét, és nem nyújt orvosi tanácsokat.

Mi célt szolgál ez az útmutató?

A Feminizáló hormonok - Kitölthető útmutató, hogy tudatos döntést hozhass a hormonterápiáddal és a céljaiddal kapcsolatosan egy olyan útmutató, amely részletesen elmagyarázza a fe-minizáló hatással járó hormonok szedésének hatásait egy tranzíció kontextusában. Segíti a transznemű és nem-bináris érdeklődő személyeket, hogy tájékozott módon fel tudják mérni, hogy a hormonterápia megfelel-e az igényeiknek, és megosszák ezzel kapcsolatos céljaikat és aggodalmaikat az őket támogató egészségügyi szakemberekkel.

Ez a brosúra kifejezetten a női hormonterápiáról szól, amely lehetővé teszi a születésekor férfiként meghatározott emberek számára, hogy nőiesebb/kevésbé férfias fizikai jellemzőket alakítsanak ki. Egy másik útmutató foglalkozik a maszkulinizáló (férfi) hormonterápiával. A következő oldal bemutatja, hogyan kell használni az útmutatót. Minden oldal leírja az hormonterápia hatását, illetve egy általad kitölthető részt, hogy felmérhesd, hogy keresed-e vagy sem ezt a hatást.

A füzet végén megtalálod az "Értékelés" oldalt, ahol összegezheted az általános érzéseidet a változásokkal kapcsolatban. Miután végigmentél az útmutatón, tisztább képet kaphatsz arról, hogy mit is keresel a tranzícióval kapcsolatban, és hogy az hormonterápia segíthet-e elérni a céljaidat.

A (mellék)hatás neve

A (mellék)hatás leírása.

A hatás kezdete: A tranzíció kezdetétől számítva mennyi időn belül jelentkeznek a hatások, azoknál az embereknél, akik standard dózisban szedik a hormonokat.

Maximális hatás: A tranzíció kezdetétől számítva mennyi időn belül fejeződik be és kejlődik ki teljesen az említett hatás.

Visszafordítható a hatás?

Attól függően, hogy a hormonterápia leállásakor az említett hatás visszaáll alapállapotba vagy sem, egy pipa $(\checkmark)$, egy iksz (x) vagy egy hullámos vonal $(\approx)$ jelöli.

Kezelhető a hatás?

Attól függően, hogy az említett (mellék)hatás valamilyen úton kezelhető, egy pipa (√), egy iksz (x) vagy egy hullámos vonal (≈) jelöli.

	Skála arra, hogy jelezd, az adott hatás érdeke vagy sem. A kis kör a k	el-e
Részletesebb skála az érzel- meid kifejezésére, amely sa- ját szavakkal kiegészíthető.	pén azt jelenti, hogy "r erős érzés az egyik va másik irányban".	nincs Kis hely a
*************************************	*************************************	*************************************
Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.		Vágyom erre a (mellék)hatásra.
	Megjegy	/zés:
Lelkesedés		
Megkönnyebbülés		
Semlegesség		
Aggodalom		•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Undorodás		O
••••••		•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
••••••		

Bevezető

Mit keresel az hormonterápiával?
Miért érdekel a hormonterápia?
Mire számítasz a hormonterápia eredményeként?
•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •

A hormonterápia

A hormonterápia egy orvosi beavatkozás, amit több okból is alkalmazhatnak, köztük a menopauza tüneteinek enyhítésére. **Transz és nem-bináris embereknél lehetővé teszi a test nőiesebbé vagy férfiasabbá alakítását nemi hormonok segítségével.**

Az, hogy valaki transznemű legyen, nem feltétlenül jelenti, hogy hormonokat kell szednie: számos transz személynek nincs szüksége arra, hogy hormonokat szedjen, hogy transznak és kiegyensúlyozottnak érezze magát.

Minden hormonterápia okozhat tartós, visszafordítható és részben visszafordítható hatásokat. Különösen fontos, hogy az illető kényelmes legyen a tartós hatásokkal. Ezért minden hatás tartósságát leírjuk a következő oldalakon, valamint azt, hogy lehetséges-e őket elkerülni vagy kezelni, ha nem kívántak.

Az hormonok szedését bármikor abba lehet hagyni, amíg a test maga termel nemi hormonokat (azaz legalább egy petefészek vagy a herék megmaradnak). **Tehát lehetséges a hormonterápiát elkezdeni a tartós hatások eléréséhez, majd abbahagyni, amikor ez a cél elérésre kerül.** Ellenkező esetben, ha a petefészek vagy a herék eltávolításra kerülnek műtéti úton, folytatni kell az hormonok szedését; többek között az oszteoporózis kockázatának elkerülése érdekében.

Néhány transz személy, különösen a nem-bináris emberek előnyben részesíthetik a kisebb adagban szedett hormonterápiát, amit néha mikrodózisnak neveznek.

Ez lelassíthatja bizonyos hatások megjelenését, de lehetetlen kiválasztani, hogy mely hatások fognak megjelenni és mikor.

Ösztrogének

Az ösztrogének az alapvető elemei a "nőiesítő" hormonterápiának. Három fő megközelítés létezik az ún. "nőiesítő" hatások elérésére:

- Monoterápia (kizárólag ösztrogének);
- Androgén blokkolóval történő kombinált ösztrogénbevitel;
- Ösztrogének és progeszteron kombinált bevitele.

Minden módszernek megvannak a maga előnyei és hátrányai. **Azonban a módszer kiválasztása nem végleges, és az egyénre nézve változó.** Az hormonkezelést az életkor, az egészségi kockázatok és a megvalósított vagy kívánt nemi megerősítő műtétek alapján kell alkalmazkodni.

Az esztradiol-17β az hormon, amit az hormonterápiához felírnak, mivel többek között a mell fej-lődésért és a zsír eloszlásáért is felelős. **A következő oldalak leírják az esztradiol-17β hatásait.**

A nemi hormonok (ösztrogének és tesztoszteron) lényegesek a csontok jó egészségének fenntartásához. Ezért hosszú időn keresztül kizárólag anti-androgéneket (tesztoszteron-blokkolókat) szedni nem lehetséges. Azonban lehetséges csak ösztradiolt szedni, hogy elkerüljék a blokkolók mellékhatásait, vagy gyorsan abbahagyni a blokkolók szedését, amint a kívánt tesztoszteron-csökkenés elérésre kerül.

Anti-androgének

A hormonterápia tartalmazhat olyan gyógyszereket, amelyeket tesztoszteron-blokkolóknak vagy anti-androgéneknek neveznek. **Ezek a gyógyszerek csökkentik a tesztoszteron-szintet a szervezetben,** azzal hogy blokkolják a sejtekben lévő receptorokat vagy akár megállítják a herékben a tesztoszteron termelését.

Ezeknek a gyógyszereknek többek között olyan fontos mellékhatásai lehetnek, mint a hiperkaliémia (káliumtúltengés), a prolaktinémia (prolaktin túltengés), májelégtelenség, idegrendszeri problémák, meningeómák (agyi jóindulatú daganatok), vagy. **Néhány mellékhatás hosszú távon vagy megnövelt adagok alkalmazása esetén alakulhat ki.** Mivel az hormonterápia hosszú időn keresztül tartó kezelés, fontos, hogy az orvosod rendszeresen ellenőrizze az értékeket. Minden ezzel kapcsolatos egészségügyi vagy életminőégbeli változásra oda kell figyelni.

Progeszteronok

A progeszteron szedése a transz nők esetében mindig vitatott téma volt. Bár egyre több anekdotikus beszámoló jelent meg hatékonyságáról, és egyre több orvos hajlandó felírni, sokkal nehezebb progeszteronhoz jutni, mint ösztrogénhez. Azok a személyek, akik progeszteront is szednek, általában arról számolnak be, hogy a mellnövekedés újra megindult vagy felgyorsult, még akár több évnyi stagnálás után is. Emellett emelkedő libidóról is beszámoltak.

A cisz nőkre tudományos hatással bizonyított, hogy a progeszteron jobb minőségű alvással, hangulatjavulással, egészségesebb csontokkal és jobb keringési rendszerrel jár.

Feminizáló hormonterápia hatásai

	Kezdet	0 év	1 év	2 év	3 év	4 év	5 év	Max. hatás
Megváltozott testszag	1 7 ha	••••						-
Testzsír újraeloszlása	2 6 6 5			1 111111111 11111	111111		2	?-3 év vagy +
lzomtömeg csökkenése			11111111	IIII				1-2 év
Bőr lágyulása	2 (			IIII				1-2 év
Lelassuló szőr- növekedés	2 6 1. 5			11111111			111111111	3+ év
Spontán erek- ció megszűnése	176	11	I					3-6 hó
Hereátmérő csökkenése, sterilitás	3-6 hó			1111				1-2 év
Mell- növekedés	1 2 1 2	•••	111111	1111111	111111111111111111	 	11111111 3	-5 év vagy +

Megváltozott testszag

A férfi testszag egyik fő összetevője a szteroid feromon androsztadienon jelenléte az izzadságban. Az androsztadienon közvetlenül a tesztoszteronból metabolizálódik, így a tesztoszteron leállításával ez teljesen eltűnik. Enélkül az izzadság sokkal édesebb illatot vesz fel, amit gyakran a női szagoknak tulajdonítanak.

A hatás kezdete: 1-3 hónap

√ Visszafordítható hatás

Hormonterápia leállásakor az eredeti testszag visszaáll.

Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.		Vágyom erre a (mellék)hatásra.
		Megjegyzés:
Lelkesedés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Megkönnyebbülés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Semlegesség	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Aggodalom	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Undorodás	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	••••••
	$\bigcirc$	

Testzsír újraeloszlása

A zsírok átrendeződése az ösztrogén hatására egy nagyon lassú folyamat. A zsír felhalmozódik a csípő és mell területén, a hasról pedig lecsökken. Az arc formája is lassan megváltozik.

Sokan hosszú évekkel az hormonterápia elkezdése után is megfigyelnek változásokat.

A hatás kezdete: 1-3 hónap

Maximális hatás: 2-3 év, vagy annál is több

√ Visszafordítható hatás

A zsírok átrendeződése általában visszafordítható hatása az ösztrogén alapú hormonterápiának.

x Elkerülhetetlen

Nincs módja annak, hogy elkerüljük a hormonterápia ezt a hatását.

Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.		Vágyom erre a (mellék)hatásra.
		Megjegyzés:
Lelkesedés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	
Megkönnyebbülés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	••••••
Semlegesség	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Aggodalom	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	
Undorodás	$\bigcirc$	••••••
••••••	$\bigcirc$ $\bigcirc$ $\bigcirc$	
•••••	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	••••••

Izomtömeg csökkenése

Ez a változás jelentősen függ attól, hogy mennyi testmozgást végez valaki.

A hatás kezdete: 1-3 hónap

Maximális hatás: 1-2 év

√ Visszafordítható hatás

√ Kezelhető

Ha valaki meg kívánja őrizni az izomtömegét, lehetséges az edzését ennek megfelelően alakítani, hogy csökkentse a hormonterápia hatásait.

Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.		Vágyom erre a (mellék)hatásra.
		Megjegyzés:
Lelkesedés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Megkönnyebbülés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Semlegesség	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Aggodalom	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Undorodás	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	***************************************
••••••	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
	$\bigcirc$ $\bigcirc$ $\bigcirc$	

Bőr lágyulása, bőr zsírosságának csökkenése

A bőr puhábbá válik, kevésbé zsírosodik és kevésbé lesz hajlamos a pattanások kialakulására.

A hatás kezdete: 1-3 hónap

Maximális hatás: 1-2 év

√ Visszafordítható hatás

Ez a változás visszafordítható. A bőr újra zsírosabbá és pattanásokra hajlamosabbá válik, ha az hormonterápia megszűnik.

Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.		Vágyom erre a (mellék)hatásra.
		Megjegyzés:
Lelkesedés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	••••••
Megkönnyebbülés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Semlegesség	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Aggodalom	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Undorodás	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
••••••		••••••
	$\bigcirc$ $\bigcirc$ $\bigcirc$	

Lelassuló szőrnövekedés

A tesztoszteron-blokkolók és az ösztrogén nem szüntetik meg a meglévő test- és arcszőrzetet, de lassítják a növekedésüket.

A hatás kezdete: 6-12 hónap

Maximális hatás: 3 év, vagy annál is több

√ Visszafordítható hatás

Ez a változás visszafordítható: az egyetlen módja annak, hogy véglegesen megszabadulj a test- és arcszőrtől, az a lézeres kezelés vagy az elektrolízis alkalmazása.

x Elkerülhetetlen

Nincs módja annak, hogy elkerüljük a hormonterápia ezt a hatását.

Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.		O O Vágyom erre a (mellék)hatásra.
		Megjegyzés:
Lelkesedés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	••••••
Megkönnyebbülés	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Semlegesség	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Aggodalom	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Undorodás	$\circ \circ \circ$	••••••••••••••••••••••••••••••••••••
••••••	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	••••••
	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	

Spontán erekció megszűnése

A hatások változhatnak. Sok hormonhatás alatt álló ember beszámol libidójuk javulásáról a progeszteron használata során.

A hatás kezdete: 1-3 hónap

Maximális hatás: 3-6 év

√ Visszafordítható hatás

✓ Kezelhető

A herékre kent tesztoszteron gél mikrodózisokban csökkentheti az hormonterápia hatását a nemi szervek méretére és az erekció fenntartásának képességére. Orvos által felírt Viagra és a Cialis is elősegíti az erekciót.

Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.		O Vágyom erre a (mellék)hatásra.
		Megjegyzés:
Lelkesedés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	
Megkönnyebbülés	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Semlegesség	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Aggodalom	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Undorodás	$\circ \circ \circ$	••••••
••••••	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	***************************************

Hereátmérő csökkenése, sterilitás

A herék mérete csökken. Ez a tényező nagy mértékben függ a tesztoszteron-blokkoló kezelés hatékonyságától; amint a tesztoszteron szint 2,0 nmol/l alá csökken, a herék sorvadása gyorsan megtörténik.

A hatás kezdete: 3-6 hónap

Maximális hatás: 1-2 év

≈ Elméletileg visszafordítható

Visszafordítható a hormonkezelés néhány hónapig tartó szüneteltetésével, ugyanakkor nincs rá garancia. Azonban mindig lehetséges megtartani a spermát a hormonkezelés és a herék sorvadása előtt.

Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.		Vágyom erre a (mellék)hatásra.
		Megjegyzés:
Lelkesedés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	••••••
Megkönnyebbülés	$\bigcirc$ $\bigcirc$ $\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Semlegesség	$\bigcirc$ $\bigcirc$ $\bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••
Aggodalom	$\bigcirc$ $\bigcirc$ $\bigcirc$	••••••
Undorodás	$\bigcirc$	
•••••	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	••••••
	$\bigcirc$ $\bigcirc$ $\bigcirc$	

Mellnövekedés

Az hatás néha már az első hetekben érez-hető, először a mellbimbók érzékenyekké válnak, de a mellnek hosszabb időre lesz szüksége a tényleges növekedéshez. Nem ajánlott az első 18-24 hónap során mellnagyobbítást végezni, mivel a végeredmény a mellnövekedés alatt változhat.

A hatás kezdete: 1-3 hónap

Maximális hatás: 3-5 év, néha több

X Visszafordíthatatlan

A kezelés abbahagyása után a mellzsír valamennyire visszarendeződik, de a mellszövet teljesen sosem tűnik el.

$\approx$ Nagyjából elkerülhetetlen

Nem lehetséges elkerülni ezt a változást. Ha valaki nem kívánja megnöveszteni a melleit, lehetséges műtétileg eltávolítani a későbbiekben.

Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.		O Vágyom erre a (mellék)hatásra.
		Megjegyzés:
Lelkesedés	$\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$	
Megkönnyebbülés	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Semlegesség	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Aggodalom	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
Undorodás	$\circ \circ \circ$	••••••
••••••	$\bigcirc \bigcirc \bigcirc$	***************************************

Értékelés

Az előző oldalak elolvasása után mi a véleményed az hormonterápiával járó változásokról?

	Egyáltalán nem keresem ezt a (mellék)hatást.	Vágyom erre a (mellék)hatásra.
Megváltozott testszag ✓ Visszafordítható		
Testzsír újraeloszlása ✓ Visszafordítható <i>x</i> Elkerülhetetlen		
Izomtömeg csökkenése ✓ Visszafordítható <i>x</i> Kezelhető		
Bőr lágyulása, bőr zsírosságá- nak csökkenése ✓ Visszafordítható		
Lelassuló szőrnövekedés ✓ Visszafordítható x Elkerülhetetlen		
Spontán erekció megszűnése ✓ Visszafordítható x Kezelhető		
Hereátmérő csökkenése, sterilitás ≈ Elméletileg visszafordítható		
Mellnövekedés x Visszafordíthatatlan ≈ Nagyjából elkerülhetetlen		

Értékelés

A hormonterápia szerinted elvezet oda, amit keresel?
•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
•••••••••••••••••••••••••••••••••••••••

Szerkesztette:

Montefiori Adéna Auróra https://adena.dev

Eredeti dokumentum:

TRANSEstrie https://transestrie.org

Gender Útikalauz cc BY-SA · 2024

genderutikalauz.hu @genderutikalauz